

Kaupunkiympäristön palvelualueen talousarvio 2025

Kaupunkirakennelautakunta 28.08.2024 § 146
5655/02.02.00/2024

Valmistelijat / lisätiedot:
henkilöstö- ja talouspäällikkö Anne Simonen-Ruuskanen
puh. 044 718 5116
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus apulaiskaupunginjohtaja KYP Jari Kyllönen

Kaupunkirakennelautakunta antaa liitteenä olevan talousarvioesityksen.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus Vuoden 2025 talousarvion valmistelu on aloitettu keväällä ja palvelualueet ovat esittäneet omat näkemyksensä vuoden 2025 toiminnan painopisteistä ja toimintaympäristön muutoksista kehysvalmisteluun. Talousarvion laadinnan lähtökohtana on kaupunginvaltuuston 16.5.2022 vahvistama Kuopio 2030 -strategia, johon talousarvion toiminnan tavoitteiden valmistelu perustuu. Kaupunkitasoiset, valtuustoon nähden sitovat tavoitteet valmistellaan osana talousarvion valmistelua.

Kaupunginhallitus antoi kokouksessaan 27.5.2024 talousarviokehysten sekä talousarvion laadintaperiaatteet vuodelle 2025. Talousarviokehysten valmistelussa on hyödynnetty kaupungin talouden tilannekuvaa kuluvan vuoden ensimmäisessä osavuosikatsauksessa, kaupunginvaltuuston päätöstä kaupungin talouden tasapainotustyön euromääräisistä tavoitteista ja talouden tasapainotustyön linjauksista sekä palvelualueiden ja Tilapalvelujen arvioita toiminnan muutoksesta ja määrärahatarpeista.

Vuoden 2025 kehukseen ovat vaikuttaneet mm. seuraavat tekijät:

- talouden tasapainotusohjelman euromääräiset tavoitteet sekä tasapainotustyön linjaukset kaupunginvaltuuston 20.5.2024 hyväksyminä
- kunta-alan palkkaratkaisu
- TE-palveluiden uudistuksen valmistelu
- Kuopio 250-juhluvuoden suunnitelmat
- toimitilakustannusten kasvu uusien toimitilojen myötä
- lainsäädännön muutosten vaikutukset palveluiden kysyntään ja järjestämiseen, jossa huomioitu valtiontalouden kehyslinjaukset
- kuntakohtainen veroennustekehikko, jossa kunnallisveroprosentti ja kiinteistöveroprosentit ovat vuoden 2024 tasolla
- valtiovarainministeriön ja Kuntaliiton julkaisemat ennakkolaskelmat valtionosuuksista vuodelle 2025
- nettomäärältään n. 75 milj. euron investointiohjelman mukainen vaikutus kaupungin rahoitukseen ja tästä simuloitut rahoituskustannukset

Talousarvion valmisteluohjeissa on määritelty toimintatulojen kasvutavoitteeksi 4 % ja toimintamenojen muutokseksi samanaikaisesti 0,4 %. Mikäli

tulotavoitetta ei saavuteta, pienenee menojen liikkumavara vastaavasti. Muihin kuin tällä hetkellä voimassa olevissa sopimuksissa määriteltyihin palkkaratkaisuihin ei varauduta.

Taloussuunnitelmakauden investointitaso on sopeutettava kaupunginvaltuuston hyväksymän tasapainotuslinjauksen mukaiseksi. Investointisuunnitelma kaudelle 2025–2028 on uudelleenarvioinnissa. Kaupunki velkaantuu lisää, sillä vuosikatteen tuoma tulorahoitus ei riitä kattamaan investointimenoja. Korkea investointitaso johtaa poistojen määrän jatkuvaan kasvuun, joka osaltaan syö mahdollisuuksia tasapainoiseen tulokseen. Investoinneilla on lisäksi merkittävä vaikutuksensa tulevien vuosien käyttömenoihin mm. tilakustannuksina ja katuverkon kunnossapidon kustannuksina.

Lautakuntien tulee esittää vuoden 2025 tuloarviot ja määrärahat ja keinot toimintakatetavoitteeseen pääsemiseksi talousarvion valmisteluajataulun mukaisesti viimeistään 30.8. Kaupunkiympäristön palvelualueen neuvottelu kaupunginhallituksen puheenjohtajan, lautakuntien puheenjohtajien, keskeisten viranhaltijoiden ja talousjohdon kesken talousarvioesityksiin sisältyvistä muutoksista ja talouden tasapainotustoimenpiteistä on pidetty 20.8.2024. Lautakuntien talousarvioesityksen tulee sisältää myös toimenpiteet valtuustoon nähden sitoviin tavoitteisiin sekä henkilöstösuunnitelman.

Kaupunkiympäristön palvelualueen toiminta toteuttaa merkittävältä osin kaupungin kasvu- ja kilpailukykystrategian tavoitteita infrastruktuurin, tonttitarjonnan, liikennejärjestelmän sekä kaupunkiympäristön toimivuuden ja laadun osalta. Toiminta vaikuttaa merkittävästi kaupungin vetovoimaisuuteen ja asiakastyytyvyyteen. Kaupunkistrategian tavoitteiden toteutuminen edellyttää riittävää ja monipuolista asuin- ja yritystonttivarantoa. Kaupungin tavoite täydennysrakentamisen lisäämisestä nykyistä kaupunkirakennetta tiivistämällä edellyttää onnistuakseen hyvää avointa vuorovaikutusta ja osallistamista.

Kuopion kaupunkiseutu on mukana valtion ja kaupunkiseutujen välisessä MAL – sopimusmenettelyssä (maankäyttö, asuminen, liikenne). Tarkoituksena on vahvistaa kuntien keskinäistä sekä seudun ja valtion yhteistä sitoutumista yhteisiin tavoitteisiin ja niiden edellyttämiin toimenpiteisiin.

Asukkaiden osallistumiseen etsitään uusia muotoja mm. digitalisaation mukanaan tuomilla uusilla mahdollisuuksilla. Sähköisiä palveluja kehitetään ja tietomallipohjaiseen suunnitteluun panostetaan. Asiakaspalvelun kehittäminen jatkuu ja palveluja suunnataan entistä enemmän digitaaliseen muotoon.

Investointien painopiste on suunnattu kasvua tuottaviin hankkeisiin. Kasvavan Kuopion yksi tärkeimmistä kehittämisalueista on Savilahden alue. Merkittäviä investointeja kohdistuu myös Mölymäen ja Hiltulanlahden alueille.

Kaupunkiympäristön palvelualue vastaa myös Kuopion kaupungin ulkoliikuntapaikkarakentamisesta. Vuoden 2025 tavoitteena on, että selkeytetään Puijon ja Heinjoen alueiden tavoitteita. Erityisesti Puijon hyppymäkien osalta tarvitaan päätöksiä jatkos osalta.

Joukkoliikenteen runkolinjojen varrella vauhditetaan täydennysrakentamista selvityksellä ja siihen pohjautuvilla asemakaavatoilla. Erityisenä tavoitteena on monipuolistaa kerrostalovaltaisia alueita pientaloilla. Ensimmäisessä vaiheessa keskitytään Kelloniemen ja Neulamäen väliselle alueelle runkolinjan 4 varrelle.

Kunnossapidettävät alueet laajenevat vuosittain kaupungin kasvun myötä. Kunnossapidettävien alueiden hallinta edellyttää omaisuudenhallintajärjestelmän ja urakoiden yhteensopivuutta. Kunnossapidon tasoa tarkastellaan jatkuvasti, mutta erityisesti alueurakoiden kilpailutuksien yhteydessä. Korjausvelan kasvun hillitsemiseksi rahoitusta varattava korjauspäällystyksiin ja urapaikkauksiin

Kaupunkiympäristön palvelualueella kaupunginhallituksen asettamaan kehykseen pääseminen on haasteellista. Talouden tasapainottamisen toimenpiteet vuodelle 2025 on huomioitu talousavion laadinnassa.

Käyttötalouden osalta kaupunkiympäristön palvelualueen talousarviossa on maaomaisuuden ja rakennusvalvonnan tuotot arvioitu korkealle tasolle. Tulojen toteutumisen edellytyksenä on rakentamisen elpyminen ja kaavojen eteneminen.

Kaupunkiympäristön palvelualueella henkilöstössä on vaihtuvuutta eläköitymisten vuoksi. Tämä vaatii paljon perehdyttämistä ja oppimista työyhteisöltä. Henkilöstösuunnittelu keskittyy tehtävänkuvien uudelleenjärjestelyn suunnitteluun ja toteuttamiseen sisäisin järjestelyin sekä uusien tehtävänkuvien kirkastamiseen ja tiimityöskentelymallin kehittämiseen.

Kaupunkiympäristön palvelualueen toiminnan painopisteet, toimintaympäristö ja muutokset vuodelle 2025, toimenpiteet valtuustoon nähden sitoviin tavoitteisiin sekä henkilöstösuunnitelma on esitetty liitteenä.

Kaupunginjohtajan talousarvioesitys julkaistaan 3.10.2024, josta se etenee kaupunginhallituksen käsittelyyn 28.10. Kaupunginvaltuusto päättää veroprosenteista 11.11. ja talousarviosta 25.11.

Vuoden 2025 talousarviota ja aineistoa esitellään lautakunnalle kokouksessa tarkemmin.

Vaikutusten arviointi

Kaupunkiympäristön palvelualueen toimenpiteet leikkipaikkaverkoston kehittämisessä ja saneerauksissa tukevat erityisesti lasten ja nuorten mutta myös kaikenikäisten aktiivista toimintaa. Myös ulkoilu- ja virkistyspaikkojen sekä liikuntapaikkojen rakentaminen edistävät innostavaa arjen toimintaa.

Resurssiviisas Kuopio -ohjelman toteuttaminen, luonnon monimuotoisuusohjelma, kävelyn ja pyöräilyn edistäminen sekä materiaalien kierrätys infrasuunnittelussa ja rakentamisessa ovat esimerkkejä ympäristöön vaikuttavista toimenpiteistä.

Yritystonttitarjonnasta huolehtiminen, investoinnit sekä urakoiden monipuoliset toteutusmuodot niin rakentamisessa kuin kunnossapidossa parantavat erityisesti paikallisten yritysten toimintaedellytyksiä. Tonttitarjonnan kautta luodaan edellytykset yritysten toimipaikkojen sijoittumiselle. Tonttitarjonta mahdollistaa rakentamisen ja sen piirissä työskentelevien yritysten toiminnan. Yritysten tarjoamien harjoittelupaikkojen avulla nuoret pääsevät työelämään ja saavat oppia alan tehtävistä.

Pitkään jatkuessaan omakotitonttien niukka luovutusmäärä aiheuttaa lapsiperheille soveltuvien asuntojen osalta pulaa ja hintojen nousua. Näin käy

varsinkin, jos vaihtoehtoisia kohteita esimerkiksi rivitalojen muodossa ei rivitalotonttien vähyden takia voida rakentaa.

Ulkoinen karttapalvelu tarjoaa paikkatietoa, jota sekä kuntalaiset että yritykset hyödyntävät. Karttapalvelusta on saatavissa laajasti tietoa rakennetusta ympäristöstä sekä ympäristönsuojelualueista.

Lupa- ja valvontapalveluissa yritysmyönteinen asiakaspalvelu on keskeistä. Hyvää ympäristöä luodaan ja siitä huolehditaan myös lapsia ja nuoria, heidän terveyttään ja hyvinvointiaan ajatellen.

Liitteet

5655/2024 Talousarvio 2025